
Нова монографія з проблем аграрного та земельного права України

У квітні 2013 р. вийшла друком монографія «Проблеми розвитку аграрного та земельного права України»¹, підготовлена за редакцією доктора юридичних наук, професора, академіка Національної академії правових наук України Семчика Віталія Івановича та доктора юридичних наук, старшого наукового співробітника Кулиничу Павла Федотовича. У роботі над монографією взяли участь не лише науковці Інституту держави і права імені В. М. Корецького НАН України, а й Національного університету біоресурсів і природокористування України та Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого. Таке видання слід вітати, зважаючи на необхідність підбиття певного підсумку в розвитку аграрного та земельного права України останніми роками.

Характеризуючи зміст рецензованої монографії, слід зазначити про цілком логічний її поділ на дві великі частини: у першій висвітлені проблеми розвитку доктрини аграрного права й аграрного законодавства, а у другій – науки земельного права й земельного законодавства, а також окреслено перспективи розвитку означених правових інститутів у XXI ст.

¹ Проблеми розвитку аграрного та земельного права : монографія / В. І. Семчик, П. Ф. Кулинич, В. М. Єрмоленко та ін. ; за ред. В. І. Семчика, П. Ф. Кулиничу. – К. : Ред. журн. «Право України» ; Х. : Право, 2013. – 372 с.

Розділ 1 монографії присвячено характеристиці аграрного права як галузі системи права України. Окреслено основні проблеми науки аграрного права, подано міркування з приводу предмету цієї галузі права й належності її до числа самостійних галузей права. Це є важливим в аспекті окреслення місця аграрного права серед інших галузей системи права України.

Окремо слід відмітити матеріал, поданий у розд. 2 монографії, щодо джерел аграрного права. Авторам вдалося екстраполювати висновки сучасних загальнотеоретичних досліджень щодо джерел аграрного права на джерела саме аграрного права, уперше порушити питання про існування в аграрному праві первинних та похідних джерел, провести дослідження звичаю при регулюванні аграрних відносин, показати значення доктрини аграрного права серед інших його джерел.

Системності рецензованій монографії додає розгляд у ній сутності аграрних правовідносин (розд. 3). Охарактеризовано їх структуру, правову природу та види.

Актуальним є матеріал, уміщений у розд. 4 монографії, щодо правових основ державної підтримки сільського господарства України. Окремо слід зазначити про цінність як для подальших наукових досліджень, так і в аспекті

вдосконалення аграрного законодавства розгляду законодавчого регулювання та наукових поглядів на надання заходів державної підтримки села в межах СОТ, членом якої Україна стала у 2008 р.

Новими виглядають розглянуті в монографії проблеми публічно-приватного партнерства та права інтелектуальної власності в аграрній сфері України (розд. 5). Ці питання на сьогодні не є достатньо розробленими, а відповідні положення монографії фактично можуть стати підґрунтям для майбутніх наукових пошуків.

Не менш цікавим видається матеріал монографії, присвячений проблемам розвитку земельного права та земельного законодавства України. У розд. 6 рецензованої роботи висвітлено актуальні питання становлення предмета земельного права України в ХХ–ХХІ ст., проаналізовано приватноправові і публічно-правові засади розвитку земельного права, висвітлено проблеми формування єдиного правового режиму на землі та розташовані на них будівлі та окреслено перспективи кодифікації земельного законодавства України.

Новизною відрізняється й розд. 7 монографії «Розвиток управління у сфері використання й охорони земель в Україні». Фактично вперше показано співвідношення норм земельного й адміністративного права в правовому регулюванні державного управління у сфері використання й охорони земель та порушено питання публічної влади як консолідованого суб'єкта державного управління землями.

Завершує рецензовану монографію розд. 8, присвячений проблемам легітимізації прав на землю в Україні, питання якого мають значну актуальність у зв'язку з модернізацією системи державного земельного кадастру й перспективою запровадження ринку земель в Україні.

Викладене переконливо свідчить про високий рівень актуальності рецензованої монографії та про фактичне пропонування нею до включення в науковий обіг значної кількості нових аспектів розвитку аграрного та земельного права України.

Як побажання авторам монографії – видавалося б за доцільне також висвітлити правові проблеми сучасної державної аграрної й земельної політики України, адже відповідна сукупність цілеспрямованих дій державних органів має значний вплив як на сучасний стан аграрних і земельних відносин, так і на перспективи розвитку аграрного та земельного права України.

Загалом слід підсумувати, що колективна монографія «Проблеми розвитку аграрного та земельного права України» за редакцією В. І. Семчика та П. Ф. Кулиничка стане у пригоді не лише науковцям-дослідникам, а й може бути рекомендована для використання як практичним працівникам, так і загалом широкому колу читачів.

А. Статівка, професор кафедри земельного та аграрного права Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого, доктор юридичних наук, професор, член-кореспондент НАПрН України